

भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती) उद्योजकांसाठी विशेष सामुहिक योजनेतर्गत पायाभूत सुविधांसाठी कार्यपद्धती व मार्गदर्शक तत्वे विहित करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: साप्रोयो-२०२०/ प्र.क्र.११३ /उद्योग-८
मादामा कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
दिनांक: २६ फेब्रुवारी, २०२१

वाचा-

- १) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय क्रमांक- आयआयआय पॉलीसी- २०१०/प्र.क्र.७६८/ उद्योग-२, दिनांक- २२ फेब्रुवारी, २०१३.
- २) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय, क्रमांक- एसएमई- २०१३/प्र.क्र.२०७/उद्योग-७, दिनांक- २५ फेब्रुवारी, २०१४.
- ३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग शासन निर्णय, क्र. साप्रोयो २०१५/प्र.क्र. १३३/उ-८, दि. ११.०२.२०१६.
- ४) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग - शासन शुध्दीपत्रक क्र. साप्रोयो २०१९/प्र.क्र.३८/उद्योग-८, दि. २९.०३.२०१९.
- ५) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग - शासन निर्णय क्र. मऔधो २०१९/प्र.क्र.०६/उद्योग-२, दि. ०७.०३.२०१९.

प्रस्तावना:-

भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १२५ व्या जयंती निमित्त राज्यातील अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील समाजघटकांना स्वयंपूर्ण व आर्थिक दृष्ट्या स्वावलंबी करण्याच्या उद्देशाने राज्य शासनाने शासन निर्णय दि. ११.०२.२०१६ अन्वये भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती) उद्योजकांसाठी विशेष सामुहिक प्रोत्साहन योजना जाहीर केली आहे. तसेच राज्य शासनाने नुकतेच नवीन औद्योगिक धोरण - २०१९ घोषित केले असून त्याद्वारे शाश्वत औद्योगिक विकास साध्य करण्यासाठी, विविध नाविन्यपूर्ण उपक्रमांद्वारे राज्याचा समतोल आर्थिक विकास साधण्यासाठी कार्यक्रम जाहीर केले आहेत. नवीन औद्योगिक धोरणात राज्यात पुढील ५ वर्षात गुंतवणूक रु.१० लाख कोटी व रोजगार संधी ४०लाख निर्मितीचे उद्दीष्ट ठेवण्यात आले आहे. सदर उपलब्धी सर्वसमावेशक होण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने जाहीर केलेल्या भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती) विशेष प्रोत्साहन योजनेतील कार्यक्रमाची प्रभावी अंमलबजावणी होण्यासाठी विशेषतः स्थानिक ठिकाणी अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योजकांचे उद्योग सुलभतेने स्थापित होण्यासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत विशेष सुविधा देऊ करण्यात आल्या आहेत. त्याचप्रमाणे राज्याच्या नवीन औद्योगिक धोरणात (मुद्दा क्र. ५.३.४) अन्वये सुक्ष्म, लघु व मध्यम उद्योग तसेच महिला व अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमातीमधील उद्योजकांसाठीच्या औद्योगिक क्षेत्रांमधील पायाभूत सुविधा विकसीत करण्यासाठी आर्थिक प्रोत्साहन देणे याबाबत सुतोवाच करण्यात आले आहे. सदर योजनेच्या अनुषंगाने सविस्तर कार्यपद्धतीबाबत आदेश स्वतंत्ररीत्या निर्गमित करण्यात येतील असे शासन निर्णय दि. ११.०२.२०१६ मध्ये नमूद आहे. त्याअनुषंगाने राज्यात अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती उद्योजकांसाठी स्थापन होणाऱ्या औद्योगिक समूह /वसाहतींमध्ये पायाभूत सुविधांसंदर्भात कार्यपद्धती व मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार खालील प्रमाणे कार्यप्रणाली निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय-

- १) **उद्देश:-** भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती) प्रवर्गातील उद्योजकांसाठी विशेष सामुहिक प्रोत्साहन योजनेतर्गत पायाभूत सुविधांचा विकास या बाबींसाठी उपलब्ध होणाऱ्या वित्तीय तरतुदीचा राज्यातील अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योजकांसाठी स्थानिक ठिकाणी स्थापन होणाऱ्या औद्योगिक वसाहती/समूह यांना पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी विनियोग करणे व त्याद्वारे राज्याचा सर्व-समावेशक औद्योगिक व सामाजिक विकास साधणे हा प्रमुख उद्देश आहे.
- २) **योजना तपशिल - :** महाराष्ट्र शासनाने राज्यातील अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योजकांसाठी जाहीर केलेल्या भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (अनुसूचित जाती/ अनुसूचित जमाती) उद्योजकांसाठी विशेष सामुहिक प्रोत्साहन योजनेतर्गत अर्थसंकल्पीत तरतुदीनुसार केंद्र शासन व राज्य शासन सहाय्यीत मंजूरीप्राप्त औद्योगिक समूह प्रकल्पांसाठी अत्यावश्यक पायाभूत सुविधांसाठी (रस्ते, वीज, पाणी) १००% अर्थसहाय्य राज्य शासनातर्फे देण्यात येईल. सदर समूह योजनेत ५०% पेक्षा अधिक लाभार्थी अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील असतील. प्रस्तुत समूह औद्योगिक विकास गटातील पायाभूत सुविधा जसे की रस्ते, वीज, पाणी, सामुहिक प्रक्रिया केंद्र व चाचणी केंद्र या करिता निधी सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभागाकडून अर्थसंकल्पीय तरतुदीद्वारे करण्यात आलेल्या निधीतून करण्यात येईल.
- ३) **निधीचे व्यवस्थापन :-** सामाजिक न्याय विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांनी उपरोक्त प्रमाणे उपलब्ध केलेल्या निधीचे व्यवस्थापन आणि नियंत्रण करण्यास प्रधान सचिव (उद्योग) हे नियंत्रक अधिकारी असतील. तसेच विकास आयुक्त (उद्योग) हे योजनेचे समन्वय, प्रस्तावांची छाननी व प्रगती आढावा तसेच आहरण व संवितरण विषयक कामकाज करतील.
- ४) **प्रकल्प कालावधी:-** प्रधान सचिव (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखाली गठित राज्य स्तरीय सुकाणू समितीने प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी दिल्यानंतर उद्योग संचालनालयामार्फत प्रकल्प मंजूरी आदेश निर्गमित करण्यात येतील. मंजूरी आदेशाच्या दिनांकापासून दोन वर्ष कालावधीत प्रकल्प पूर्ण होणे आवश्यक राहील. विवक्षित प्रकरणांत कालावधी वाढविण्याची गरज पडल्यास त्यासंबंधित प्रकल्पास गुणवत्तेआधारे मुदतवाढ देण्याचे अधिकार सुकाणू समितीस असतील.
- ५) **पात्रतेचे निकष:**
 - १) औद्योगिक विकासाशी थेट संबंध असणाऱ्या वा औद्योगिक विकासाला पूरक असल्याचे सिद्ध झालेल्या आणि औद्योगिक क्षेत्रात गुंतवणूक आकर्षित करण्यासाठी हाती घेतलेल्या व ज्या प्रकल्पांत किमान ५० टक्केपेक्षा जास्त लाभार्थी अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील असतील अशा औद्योगिक वसाहतीमधील पायाभूत सुविधांचे प्रकल्प या योजनेतर्गत पात्र ठरविण्यात येतील. प्रकल्प प्रवर्तक हे अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील व्यक्ती अथवा त्यांनी स्थापित केलेली संस्था/ औद्योगिक समूह हे

राहतील. प्रस्ताव सादर करताना अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थी किमान ५० टक्के राहतील यादृष्टीने संभाव्य लाभार्थ्यांची यादी प्रस्तावासोबत सादर करणे आवश्यक राहिल.

- २) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, एमएसएसआयडीसी, केव्हीआयबी या संस्थानी अनुसूचित जाती /अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योजकांसाठी गट पद्धतीने उपलब्ध केलेल्या भूखंडावर आवश्यक पायाभूत सुविधा विकसित करण्यासाठीचे प्रकल्प प्रस्ताव योजनेतर्गत पात्र राहतील.

६) अनुदान मर्यादा :-

विषयांकित योजनेतर्गत प्रकल्पातील अंतर्गत रस्ते, वीज, पाणी इ. मुळ पायाभूत सुविधा विकसित करण्यासाठी राज्य शासनाचे अनुदान १००% राहिल. अनुदान मर्यादा ही रु. १० कोटी इतकी राहिल. उर्वरित आवश्यक औद्योगिक पायाभूत सुविधा, सहाय्यभूत सुविधा जसे की जमिनीचे सपाटीकरण व अनुषंगीक कामे, कार्यालयीन इमारत, संगणकीय सुविधा केंद्र, स्वच्छता गृहे, सांडपणी विल्हेवाट इत्यादी बाबतचे कामकाज संबंधित प्रवर्तक संस्थेने स्वखर्चाने उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल.

७) प्रकल्प मंजूरी:-

सदर योजनेअंतर्गत प्रकल्प प्रस्तावांना मंजूरी मिळणेसाठी राज्य शासनाच्या महाराष्ट्र औद्योगिक समूह विकास योजना (MSICDP) करिता शासन निर्णय क्र.एमएसई-२०१३/प्र.क्र.२०७/उद्योग-७, दि.२५ फेब्रुवारी,२०१४ अन्वये स्थापित जिल्हा तसेच राज्यस्तरीय समित्यांच्या धर्तीवर पायाभूत सुविधांकरीता खालील नमूद समित्या पुढीलप्रमाणे मंजूरी विषयक कार्यवाही करतील. :-

अ) जिल्हास्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा विकास समिती :-

जिल्हास्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा विकास समितीची रचना खालीलप्रमाणे असेल :

१) महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र	:- अध्यक्ष
२) एमआयडीसीचे जिल्हास्तरीय अधिकारी (तांत्रिक शाखा)	:- सदस्य
३) प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	:- सदस्य
४) जिल्हास्तरीय अधिकारी, महिला आर्थिक विकास महामंडळ	:- सदस्य
५) जिल्हा व्यवस्थापक, अग्रणी बँक	:- सदस्य
६) प्राचार्य, शासकीय तंत्र निकेतन	:- सदस्य
७) जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी	:- सदस्य
८) प्रकल्प अधिकारी, महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र (MSED)	:- सदस्य
९) नाबार्डचे अधिकारी	:- सदस्य
१०) जिल्ह्यातील प्रमुख दोन बँकाचे प्रतिनिधी	:- सदस्य
११) दोन औद्योगिक संघटनांचे प्रतिनिधी	:- सदस्य
१२) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे संबंधित सहाय्यक आयुक्त	:- सदस्य
१३) आदिवासी विकास विभागातर्गत संबंधित प्रकल्प कार्यालयातील सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी	:- विशेष निमंत्रित सदस्य
१४) समूह विकास अधिकारी- जिल्हा उद्योग केंद्रातील अधिकारी	:- सदस्य सचिव
१५) विशेष निमंत्रित (वित्तीय संस्था, तांत्रिक संशोधन संस्था इ.)	:- विशेष निमंत्रित

८) जिल्हास्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा विकास समितीचे कार्य :-

- i. प्रस्तावांची प्राथमिक आर्थिक- तांत्रिक व्यवहार्यता (Techno-economic viability) तपासून छाननी करणे
- ii. स्थानिक ठिकाणांच्या क्षमता विचारात घेवून प्रस्तावात आवश्यक सुधारणा करणेसाठी प्रवर्तकांना मार्गदर्शन करणे.
- iii. नियोजित लाभार्थी व त्यांचे प्रकल्प यासाठी विविध योजनांच्या जोडणीसाठी मार्गदर्शन करणे
- iv. योजनेच्या सर्वांगीण यशस्वीतेसाठी, प्रभावी अंमलबजावणीसाठी सर्व संबंधितां समवेत समन्वय करणे.
- v. योजनेंतर्गत प्राप्त सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) पुढील मंजूरीसाठी राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीकडे शिफारस करणे.

९) प्रकल्प प्रस्ताव:-

(i) प्रवर्तक संस्थेकडून प्रकल्पाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR), जिल्हास्तरीय समितीच्या मान्यतेसाठी महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र यांना सादर करण्यात येईल. सविस्तर प्रकल्प अहवालांतर्गत नियोजित खर्च अंदाजपत्रक, तांत्रिक तपशील, प्रस्तावित करण्यात आलेल्या सुविधा व त्याबाबतचे स्पष्टीकरण, नियोजित उपलब्धी, उद्योग घटक व त्यांतर्गत तपशिल, एकूण होणारी संभाव्य गुंतवणूक व त्याद्वारे उपलब्ध होणाऱ्या रोजगार व स्वयंरोजगारांच्या संधी, वार्षिक उलाढाल व निर्यात संधी, इत्यादी बाबत तपशिलवार आराखडा प्रकल्प अहवालामध्ये अंतर्भूत असेल.

(ii) प्रस्तावांची प्राथमिक छाननी व Techno-Economic viability महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र यांचे अध्यक्षतेखाली जिल्हा समितीमार्फत करण्यात येईल. जिल्हास्तरीय समितीने छाननी अंती पुढील मंजूरीसाठी शिफारस केलेले प्रस्ताव विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समिती मार्फत पुढील मंजूरीबाबत निर्णय घेण्यात येईल.

(iii) प्रस्तुत योजनेंतर्गत प्रस्तावांना तत्वता व अंतिम मंजूरी देण्यासाठी राज्य शासनाच्या महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक समूह विकास योजना (MSICDP) करिता शासन निर्णय, क्र.एमएसई-२०१३/प्र.क्र.२०७/उद्योग-७, दि. २५.०२.२०१४ अन्वये विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेली राज्यस्तरीय औद्योगिक समूह समिती व प्रधान सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आलेली राज्य स्तरीय सुकाणू समिती या धर्तीवर विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समिती व प्रधान सचिव (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्य स्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समितीकडून मंजूरी विषयक निर्णय घेण्यात येतील.

१०) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समिती :-

विषयांकित पायाभूत सुविधा विषयक जिल्हास्तरीय समितीने शिफारस केलेल्या प्रस्तावांवर मंजूरी विषयक पुढील निर्णय घेणारी राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समिती म्हणून कार्य करेल.

अ) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीची रचना खालील प्रमाणे राहिल. :-

१) विकास आयुक्त (उद्योग)	:- अध्यक्ष
२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, खादी ग्रामोद्योग मंडळ	:- सदस्य

३) प्रधान सचिव/सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग किंवा त्यांचे प्रतिनिधी	: - सदस्य
४) व्यवस्थापकीय संचालक, एमएसएसआयडीसी	: - सदस्य
५) सह सचिव/उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग	: - विशेष निमंत्रित सदस्य
६) महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक विकास महामंडळ (मुख्य अभियंता / अधीक्षक अभियंता)	: - सदस्य
७) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र	: - सदस्य
८) उद्योग सह संचालक, संबंधित विभागीय कार्यालय	: - सदस्य
९) महाव्यवस्थापक, संबंधित जिल्हा उद्योग केंद्र	: - सदस्य
१०) सह संचालक, उद्योग संचालनालय	: - सदस्य सचिव

ब) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीचे कार्य :-

राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समिती ही राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीने तत्त्वतः मंजूरी दिलेल्या प्रकल्पांना अंतिम मंजूरीसाठी आवश्यक परिणामकारक टप्पे पूर्ण केल्याची खातरजमा करून, विकास आयुक्त (उद्योग) पात्र प्रस्तावांची यादी राज्य शासनास अंतिम मंजूरीसाठी सादर करतील. राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समिती मार्फत मंजूरी मिळालेल्या पात्र प्रकल्प प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी देणे विषयक कार्यवाही विकास आयुक्त (उद्योग) यांचेकडून करण्यात येईल.

११) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समिती :-

महाराष्ट्र राज्य औद्योगिक समूह विकास योजना (MSICDP) करिता शासन निर्णय, क्र.एमएसई-२०१३/प्र.क्र.२०७/उद्योग-७, दि. २५.०२.२०१४ मधील क्रमांक ६ (ड) मधील तरतुदीनुसार प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी देण्यासाठी प्रधान सचिव (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्य स्तरीय सुकाणू समिती स्थापन करण्यात आली आहे. त्याच धर्तीवर प्रधान सचिव (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समिती प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी विषयक निर्णय घेणारी समिती म्हणून कार्य करेल. राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहिल:-

अ) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समिती:-

१) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (उद्योग)	: - अध्यक्ष
२) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (वित्त)	: - सदस्य
३) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (नियोजन)	: - सदस्य
४) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सा.न्याय विभाग)	: - सदस्य
५) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (आ.वि.वि.)	: - सदस्य
६) व्यवस्थापकीय संचालक, सिकॉम लि., मुंबई	: - सदस्य
७) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, म.औ.वि.महामंडळ, मुंबई	: - सदस्य
८) विकास आयुक्त (उद्योग),	: - सदस्य

९) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, केव्हीआयबी	: - सदस्य
१०) व्यवस्थापकीय संचालक, एमएसएसआयडीसी	: - सदस्य
११) सह सचिव/उप सचिव (उद्योग-८)	: - सदस्य
१२) प्रतिनिधी, प्रकल्प मूल्यांकन संस्था	: - सदस्य
१३) उद्योग सह संचालक/अधिक्षकीय उद्योग अधिकारी, उद्योग संचालनालय, मुंबई	: - सदस्य सचिव
१४) प्रतिनिधी (वित्तीय संस्था, तांत्रिक संशोधन संस्था इ.)	: - विशेष निमंत्रित

ब) राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समितीचे कार्य:-

राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समिती ही पायाभूत सुविधा विषयक प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी देणारी सर्वोच्च (शिखर) समिती असेल. राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीने तत्त्वतः मंजूरी दिलेल्या प्रस्तावांना अंतिम मंजूरीसाठी आवश्यक परिणामकारक टप्पे पूर्ण केल्याची खातरजमा करून, विकास आयुक्त (उद्योग) पात्र प्रस्तावांची यादी राज्य शासनास अंतिम मंजूरीसाठी सादर करतील. राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीकडून तत्त्वतः मंजूरी मिळालेल्या पात्र प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी देणेविषयक या समितीकडून निर्णय घेण्यात येईल.

१२) प्रकल्प अंमलबजावणी:-

अ) विषयांकित औद्योगिक पायाभूत सुविधा विकासाच्या कार्यक्रमांतर्गत राज्य शासनाचे मंजूर अनुदान व त्याप्रमाणे विहित पद्धतीने विकासात्मक कामकाज पूर्ण करण्यासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ ही संस्था प्रकल्प अंमलबजावणी संस्था म्हणून कामकाज करेल. राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समितीने अंतिम मंजूरी दिलेल्या प्रकल्पांना अनुदानाची रक्कम आवश्यक बाबींची पूर्तता संबंधीत प्रवर्तकाने पूर्ण केल्यानंतर विकास आयुक्त (उद्योग) हे निधी वितरणाबाबत आवश्यक ती कार्यवाही करतील. अंमलबजावणी संस्था म्हणून महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) संस्था प्रकल्पाचे अंदाजपत्रक तयार करणे, तांत्रिक व्यवहार्यता निश्चित करणे, बांधकाम आराखडा व मंजूरी व प्रकल्प कार्यान्वयन पर्यंतचे तांत्रिक कामकाज पूर्ण करेल व प्रकल्प तांत्रिक दृष्ट्या पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्प कार्यान्वयन करण्यासाठी प्रवर्तकास हस्तांतरण करेल. प्रकल्पाच्या दैनंदिन कामकाजासाठी व दुरुस्ती, देखभाल व निगराणी इ. कारणासाठी प्रवर्तक व उद्योजकांची अंतरिक समिती स्थापन करण्यात येईल. सदर समितीमध्ये जिल्हा उद्योग केंद्र, सामाजिक न्याय व आदिवासी विकास विभाग तसेच महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) यांचे प्रतिनिधीत्व असेल. प्रकल्प उभारणीतर्गत एकूण औद्योगिक कारणासाठी उपलब्ध होणाऱ्या एकूण क्षेत्राच्या ५०% पेक्षा अधिक क्षेत्र हे अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात येईल व सदर भुखंड हे किफायतशीर दराने (परिक्षेत्रातील MIDC संस्थेच्या औद्योगिक क्षेत्रातील प्रचलित दराच्या किमान ३०% किफायतशीर दराने) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योजकांसाठी दीर्घ मुदतीच्या भाडेतत्वावर उपलब्ध करतील. राखीव क्षेत्रांतर्गत उपलब्ध होणारे औद्योगिक कारणासाठीच्या भुखंडांचे प्रमाण एकूण भुखंड संख्येच्या ५०% पेक्षा अधिक असणे आवश्यक राहील. जेणेकरून अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील उद्योग घटकांची संख्या एकूण उद्योग

घटकांच्या ५०% पेक्षा अधिक राहिल. सदर राखीव क्षेत्रातील भुखंड भविष्यात अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमातीतील घटकांनाच अनुज्ञेय राहतील. उर्वरित भुखंड प्रकल्प प्रवर्तक त्यांच्या अधिकारात औद्योगिक कारणासाठी अथवा उद्योग पुरक प्रयोजनासाठी /सेवा उद्योगासाठी इतर कुठल्याही प्रवर्गातील घटकांसाठी उपलब्ध करतील. प्रस्ताव सादर केलेल्या संबंधित संस्थेच्या प्रतिनिधींना सुकाणू समितीच्या बैठकीत विशेष निमंत्रित म्हणून आमंत्रित करण्यात येईल.

ब) सदर योजनेच्या अंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या उभारणी व कार्यान्वयन तसेच उपलब्धी बाबत प्रगतीचा आढावा घेण्यासाठी विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समितीस अधिकार असतील.

क) सदर योजनेच्या अंतर्गत मंजूर प्रकल्पांच्या उभारणीतर्गत वेळोवेळी उपलब्ध होणाऱ्या बाबी व इतर अनुषंगिक बाबींविषयी प्रधान सचिव (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक सुकाणू समितीचा निर्णय अंतिम राहिल.

१३) प्रकल्प /प्रस्ताव सादर करण्याबाबतची कार्यपद्धती :-

अ) अर्जदाराने प्रस्तावाच्या दोन प्रती विकास आयुक्त (उद्योग) उद्योग संचालनालय, मुंबई यांचेकडे जिल्हास्तरीय समितीच्या शिफारशीने सादर कराव्यात. सर्व प्रस्ताव जिल्हास्तरीय समितीच्या छाननीनंतर राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीकडे सादर करण्यात येतील. प्रस्तावाबाबत पुढील मंजूरी विषयक निर्णय घेणेसाठी विकास आयुक्त (उद्योग) यांचे अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय समितीमार्फत निर्णय घेऊन पात्र प्रकल्पांना तत्त्वतः मंजूरी देण्यात येईल. तत्त्वतः मंजूरी देण्यात आलेल्या प्रकल्पांबाबत संबंधित प्रकल्प प्रवर्तक हे सहा महिन्यांच्या कालावधीत प्रकल्पास अंतिम मंजूरी देण्यासाठी आवश्यक बाबींची पूर्तता व कार्यवाही करतील.

आ) या अंतर्गत प्रकल्प प्रवर्तक व लाभार्थी प्रस्तावित उद्योजक यांचा समावेश असलेली विशेष वाहन हेतु संस्था स्थापित करेल. तसेच प्रकल्पासाठी आवश्यक परवाने, दाखले, ना-हरकत दाखले इ.बाबतची पूर्तता व अनुदान व्यतिरिक्त भाग भांडवलाची निश्चित उपलब्धता इत्यादी बाबींची पूर्तता करेल. या पूर्ततेनंतरच प्रस्तावांना अंतिम मंजूरी मिळणेसाठी विकास आयुक्त (उद्योग) प्रस्ताव राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा सुकाणू समितीस सादर करतील.

१४) निधी वितरणाची कार्यपद्धती :-

सदर प्रयोजनार्थ सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांचा योजना संकेतांक क्रमांक अनुक्रमे (२८५२A०३१) व (२८५२A०१३) अंतर्गत संबंधित वर्षाकरीता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीमधून, नियमित अर्थसंकल्पीय कार्यपद्धती वापरून निधी वितरीत करण्यात येईल. राज्यस्तरीय सुकाणू समितीने अंतिम मंजूरी दिलेल्या प्रस्तावांतर्गत प्रकल्पांची उभारणी व कार्यान्वयन सुलभतेने होण्यासाठी व प्रकल्प विहित मुदतीत पूर्ण होण्यासाठी प्रवर्तकाच्या समन्वयातून तसेच जिल्हा समिती व MIDC यांच्या मदतीने प्रकल्प उभारणीबाबतची कार्यवाही करेल. विकास आयुक्त (उद्योग) यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय औद्योगिक पायाभूत सुविधा समन्वय समितीच्या मान्यतेने व शिफारशीने निधी उपलब्ध करण्यात येईल. या योजनेचे आहरण व संवितरण अधिकारी हे विकास आयुक्त (उद्योग) राहतील.

१५) हा शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्यता विभाग व आदिवासी विकास विभागाशी सल्लामसलत करुन अनुक्रमे त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. २०६/अर्थसंकल्प (विधयो), दि. १५/०१/२०२१ आणि १२८७/कार्यासन-३, दि. ०९/११/२०२१ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

१६) सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०२२६१६५१०७१११० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अनिलकुमार रा. उगले)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

- १) मा.राज्यपालांचे प्रधान सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा.मंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा.राज्यमंत्री (उद्योग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा.मंत्री (सर्व) व मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा.विरोधी पक्ष नेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ९) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- १०) शासनाचे सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव
- ११) आयुक्त, कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता संचालनालय, कोकण भवन, नवी मुंबई
- १२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
- १३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
- १४) महालेखापाल (लेखा व परिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई
- १५) महालेखापाल (लेखा व परिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १७) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १८) विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग / औरंगाबाद विभाग / पुणे विभाग / नाशिक विभाग / अमरावतती विभाग/ नागपूर विभाग.
- १९) विकास आयुक्त (उद्योग), उद्योग संचालनालय, मुंबई.
- २०) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई.

- २१) महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई.
- २२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनी, मुंबई.
- २३) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, खादी ग्रामोद्योग मंडळ, मुंबई.
- २४) व्यवस्थापक, महाराष्ट्र विद्युत निर्मिती कंपनी, मुंबई.
- २५) सर्व जिल्हाधिकारी
- २६) व्यवस्थापकीय संचालक, महिला आर्थिक विकास महामंडळ, मुंबई.
- २७) महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, मुंबई.
- २८) महाव्यवस्थापक, अग्रणी बँक (सर्व).
- २९) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाच्या नियंत्रणाखालील महामंडळे / शासकीय उपक्रम यांचे व्यवस्थापकीय संचालक / मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- ३०) संचालक, उच्च व तंत्रशिक्षण, पुणे.
- ३१) सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई.
- ३२) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागातील सर्व अधिकारी / कार्यासने
- ३३) उद्योग सह संचालक / मुंबई प्राधिकरण विभाग / कोकण विभाग / पुणे / नाशिक / अमरावती / औरंगाबाद / नागपूर.
- ३४) अधिक्षकीय उद्योग अधिकारी, उप-विभागीय कार्यालय, नांदेड
- ३५) महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र (सर्व)
- ३६) Dalit Indian Chamber of Commerce and Industry.(DICC)
- ३७) निवड नस्ती (उद्योग)